

Sygn. akt **XXVI GC 714/14**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVI Wydział Gospodarczy w składzie:

Przewodniczący: **SSO Karolina Toczyńska**

Protokolant: Bartłomiej Jufimiuk

po rozpoznaniu 11 maja 2016 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Sp. z o.o. w B.** przeciwko **P. C., P. K., D. C. o zapłatę**

I zasądza solidarnie od pozwanych P. C., P. K., D. C. na rzecz powoda (...) Sp. z o.o. w B. kwotę 132.140,69 zł (sto trzydzieści dwa tysiące sto czterdzieści złotych sześćdziesiąt dziewięć groszy), w tym kwotę: 110.975,85 zł (sto dziesięć tysięcy dziewięćset siedemdziesiąt pięć złotych osiemdziesiąt pięć groszy) wraz z odsetkami w wysokości ustawowej liczonymi od dnia 6 maja 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz dalszymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty oraz kwotę 21.164,84 zł (dwadzieścia jeden tysięcy sto sześćdziesiąt cztery złote osiemdziesiąt cztery grosze) wraz z odsetkami w wysokości ustawowej liczonymi od dnia 2 września 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz dalszymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty;

II zasądza solidarnie od pozwanych P. C., P. K., D. C. na rzecz powoda (...) Sp. z o.o. w B. kwotę 9.262 złotych (dziewięć tysięcy dwieście sześćdziesiąt dwa złote) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3 600,00 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

III nakazuje pobrać solidarnie od pozwanych P. C., P. K., D. C. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1.059 zł (tysiąc pięćdziesiąt dziewięć złotych) tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej od rozszerzonego powództwa;

IV przyznaje ze Skarbu Państwa (kasy Sądu Okręgowego) na rzecz pełnomocnika pozwanych z urzędu adwokata K. Z. kwotę 3.600,00 zł (trzy tysiące sześćset złotych), powiększoną o należną stawkę od podatku od towarów i usług (...) w wysokości 23%, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu;

Sygn. akt **XXVI GC 714/14**

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 06 maja 2014r. powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. wniosła o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym wobec P. K., P. C. i D. C. i nakazanie pozwanym zapłaty solidarnie na rzecz powódki kwoty 110.975,85 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a także zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powódki kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa prawnego w wysokości 3.600,00 zł.

Powódka wskazała, iż dnia 15 marca 2012r. spółka (...) sp. z o.o. reprezentowana przez P. K., P. C. i D. C., zawarła z powódką umowę dotyczącą spłaty należności za wykonanie usługi druku. Na mocy w/w umowy spółka (...) sp. z o.o. zobowiązała się do zapłaty powódce należności wynoszącej 144.903,63 zł. Dnia 21 marca 2012r. spółka (...) sp. z o.o. poddała się dobrowolnie egzekucji w akcie notarialnym sporządzonym przez notariusza T. B. (1) (rep. A nr (...)) 5 grudnia 2012r. Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w W. XVI Wydziale Gospodarczym nadał w/w aktowi notarialnemu klauzulę wykonalności.

Egzekucja na podstawie w/w tytułu wykonawczego wobec spółki (...) sp. z o.o. okazała się bezskuteczna. Po przeprowadzeniu postępowania egzekucyjnego na podstawie w/w tytułu wykonawczego 30 września 2013r. komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy – Żoliborza B. R. (1) wydała postanowienie o umorzeniu egzekucji wobec spółki (...) sp. z o.o. na podstawie art. 824 § 1 pkt. 3 k.p.c. czyli z powodu tego, że stało się oczywistym, iż z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych.

Z uwagi na fakt, że spółka (...) sp. z o.o. spłaciła część należności, w/w wniosek egzekucyjny opiewał na kwotę 123.502,63 zł. W postępowaniu egzekucyjnym wyegzekwowano kwotę 12.762,94 zł, wobec czego pozostałe roszczenie wyniosło kwotę 110.739,69 zł.

Swoje roszczenie powódka opiera na treści przepisu art. 299 k.s.h. domagając się spełnienia przez pozwanych świadczenia w takim zakresie, w jakim służy jej roszczenie w stosunku do (...) sp. z o. o. (pozew k.3-5)

Dnia 29 maja 2014r. Sąd Okręgowy w Warszawie, XXVI Wydział Gospodarczy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie o sygn. akt XXVI GNc 431/14 nakazując pozwanym aby zapłacili solidarnie powódce kwotę 110.975,85 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 06 maja 2014r. do dnia zapłaty oraz kwotę 5.005,00 zł tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 3.600,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego. (nakaz zapłaty w sprawie o sygn. akt XXVI GNc 431/14 z dnia 29 maja 2014r. k. 33).

Pismem procesowym z dnia 17 czerwca 2014r. D. C. złożył sprzeciw od nakazu zapłaty wydanego dnia 29 maja 2014r. w sprawie o sygn. akt XXVI GNc 431/14 przez Sąd Okręgowy w Warszawie, XXVI Wydział Gospodarczy wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu od powódki na rzecz pozwanych.

Pozwany zarzucił, iż brak jest podstaw do dochodzenia roszczenia wobec pozwanego na podstawie art. 299 k.s.h. albowiem powódka nie objęła prowadzoną egzekucją całego majątku spółki (...) sp. z o.o., nie zostały objęte egzekucją konkretne składniki majątku spółki, z których egzekucja mogłaby się okazać skuteczna, a tym samym nie zachodziły przesłanki określone w art. 299 k.s.h. Pozwany zarzucił, iż spółka (...) sp. z o.o. posiadała majątek w postaci 2 nieruchomości położonych na terenie W., maszynę offsetową o wartości (...) zł. Ponadto wobec spółki (...) sp. z o.o. prowadzone były postępowania egzekucyjne podczas których niezasadnie stwierdzono bezskuteczność egzekucji, bowiem spółka posiadała w tamtym czasie majątkiem, który nie został uwzględniony podczas egzekucji.

Pozwany zarzucił, iż obecnie trwa egzekucja z w/w nieruchomości do których komornik przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy Żoliborza w Warszawie B. R. (2) nie przyłączyła się, a następnie umorzyła postępowanie w sprawie. Zatem, w ocenie pozwanego, umorzenie postępowania egzekucyjnego było związane z nieskutecznością działania organu egzekucyjnego, a nie natomiast ze złym stanem majątkowym spółki. (sprzeciw pozwanego D. C. k. 43-46).

Pismem z dnia 18 czerwca 2014r. P. C. złożył sprzeciw od nakazu zapłaty wydanego dnia 29 maja 2014r. w sprawie o sygn. akt XXVI GNc 431/14 przez Sąd Okręgowy w Warszawie, XXVI Wydział Gospodarczy wnosząc o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu od powoda na rzecz pozwanego.

Pozwany zarzucił, iż powódka nie objęła egzekucją konkretnych składników majątku spółki, z których egzekucja mogłaby okazać się skuteczna, a tym samym nie zachodziły przesłanki określone w art. 299 k.s.h.

Pozwany zarzucił również, iż w czasie prowadzenia postępowania egzekucyjnego z majątku spółki w sprawie o sygn. akt KM 8817/12 przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy Żoliborza w Warszawie B. R. (2), które zostało umorzone dnia 30 września 2012r. spółka (...) sp. z o.o. posiadała majątek, z którego egzekucja mogłaby się okazać skuteczna, tj. w postaci 2 nieruchomości położonych na terenie W., maszynę offsetową o wartości(...)zł. Ponadto wobec spółki (...) sp. z o.o. prowadzone były postępowania egzekucyjne podczas których niezasadnie stwierdzono bezskuteczność egzekucji, bowiem spółka posiadała w tamtym czasie majątkiem, który nie został uwzględniony podczas egzekucji.

Pozwany zarzucił, iż obecnie trwa egzekucja z w/w nieruchomości do których komornik przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy Żoliborza w Warszawie nie przyłączył się, a następnie umorzył postępowanie w sprawie. Zatem, w ocenie pozwanego, umorzenie postępowania egzekucyjnego było związane z nieskutecznością działania organu egzekucyjnego, a nie natomiast ze złym stanem majątkowym spółki. (sprzeciw pozwanego P. C. k. 161-164).

Pismem procesowym z dnia 30 czerwca 2014r. pozwany P. K. złożył sprzeciw od nakazu zapłaty wydanego dnia 29 maja 2014r. w sprawie o sygn. akt XXVI GNc 431/14 przez Sąd Okręgowy w Warszawie, XXVI Wydział Gospodarczy wnosząc o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu od powoda na rzecz pozwanego.

Pozwany zarzucił, iż powódka nie objęła egzekucją konkretnych składników majątku spółki, z których egzekucja mogłaby okazać się skuteczna, a tym samym nie zachodziły przesłanki określone w art. 299 k.s.h.

Pozwany zarzucił również, iż w czasie prowadzenia postępowania egzekucyjnego z majątku spółki w sprawie o sygn. akt KM 8817/12 przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy Żoliborza w Warszawie B. R. (1), które zostało umorzone dnia 30 września 2012r. spółka (...) sp. z o.o. posiadała majątek, z którego egzekucja mogłaby się okazać skuteczna, tj. w postaci 2 nieruchomości położonych na terenie W., maszynę offsetową o wartości (...) zł.

W okresie prowadzenia oraz umorzenia postępowania egzekucyjnego o sygn. akt KM 8817/12 spółka (...) sp. z o.o. posiada również wierzytelność na kwotę 320.000,00 zł wobec spółki (...) sp. z o.o. do której komornik przy Sądzie rejonowym dla Warszawy Żoliborza w Warszawie B. R. (1) nie zwróciła się z wnioskiem o dokonywanie wpłat na konto komornika, tj. nie skierowała egzekucji do całego majątku spółki.

Pozwany zarzucił również, że rejestru faktur sprzedażowych za rok 2012, wynika iż majątek spółki pozwalał na przeprowadzenie z niego egzekucji. Ponadto wobec spółki (...) sp. z o.o. prowadzone były postępowania egzekucyjne podczas których niezasadnie stwierdzono bezskuteczność egzekucji, bowiem spółka posiadała w tamtym czasie majątkiem, który nie został uwzględniony podczas egzekucji.

Pozwany zarzucił, iż obecnie trwa egzekucja z w/w nieruchomości do których komornik przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy Żoliborza w Warszawie nie przyłączył się, a następnie umorzył postępowanie w sprawie. (sprzeciw od nakazu zapłaty złożony przez pozwanego P. K. k. 267-272)

Strony postępowania podtrzymały swoje stanowiska w dalszych pismach procesowych oraz na rozprawie w dniu 07 września 2015r. (pismo powódki z dnia 09 września 2014r. k. 385, pismo pozwanego P. C. z dnia 21 października 2014r. k.404, pismo pozwanego P. K. k. 419, pismo pozwanego D. C. k. 423, pismo pełnomocnika pozwanych z dnia 04 września 2015r. k. 590, protokół z rozprawy z dnia 07 września 2015r. k. 615).

Pismem procesowym z dnia 03 września 2015r. (k.622) strona powoda rozszerzyła powództwo wnosząc o zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powódki kwotę 132.140,69 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a także zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powódki kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa prawnego w wysokości 9.800,00 zł, zwrotu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł, kosztów wniesienia do Centrum Personalizacji Dokumentów MSWiA o udostępnienie danych dot. pozwanych w wysokości 62,00 zł oraz zwrotu opłaty skarbowej uiszczonej w tych postępowaniach w wysokości 34,00 zł. (pismo zawierające rozszerzenie powództwa z dnia 3 września 2014r. k. 622)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia 15 marca 2012 r. spółka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. zawarła z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. umowę dot. spłaty należności za wykonanie usługi druku. Na mocy umowy spółka (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. zobowiązała się do zapłaty (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. należności wynoszącej 144 903,63 zł. Spółka (...) sp. z o.o. w ramach powyższej umowy reprezentowana była przez P. C., G. C. i P. K. jako członków zarządu.

(dowód: umowa dotycząca spłaty należności z dnia 15 marca 2012r. wraz z załącznikiem nr 1 i 2 k.12-13v)

P. C., G. C. i P. K. byli również współnikami w spółce (...) sp. z o.o. z siedzibą w W., która miała swoją siedzibę pod adresem ul. (...) w W., a później na ul. (...) w W., co najmniej od roku 2011.

(dowód: raport zbiorczy spółki (...) sp. z o.o. k. 963-965v)

P. C., G. C. i P. K. podzielili się obowiązkami w spółce. P. K. zajmował się dystrybucją i kolportażem druków. P. C. odpowiadał za kwestie finansowe, rozliczeniowe a w późniejszym czasie zajmował się sprawami związanymi z egzekucjami komorniczymi. D. C. natomiast zajmował się drukiem, pozyskiwaniem klientów dla spółki, brał udział w przetargach, przygotowywał dokumenty oraz organizował materiały.

W okresie zawarcia umowy z dnia 15 marca 2012r. prezesem zarządu spółki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. był P. C., v-ce prezesem zarządu był P. K., natomiast G. C. był członkiem zarządu spółki. Spółka zajmowała się drukiem i dystrybucją materiałów reklamowych. Spółka w swojej działalności korzystała z usług podwykonawców. Rok 2011 był okresem, w którym spółka notowała przychody rzędu kilkudziesięciu, kilkaset tysięcy złotych.

Na początku roku 2012 współpracę ze spółką (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. zakończyła spółka (...) sp. z o.o., która była jej największym kontrahentem. Spółka (...) posiadała również „mniejszych” klientów jednakże zakończenie współpracy z (...) sp. z o.o. znacząco wpłynęło na działalność spółki (...) sp. z o.o. Z momentem zakończenia w/w współpracy zaczęły się kłopoty finansowe spółki (...) sp. z o.o.

W tym samym czasie zaczęły się problemy finansowe spółki, zleceniodawcy spółki nie wywiązywali się ze swoich zobowiązań, co spowodowało, że spółka zaczęła zalegać z płatnościami wobec swoich pracowników oraz podwykonawców. Opóźnienia w płatnościach wobec podwykonawców spowodowało, iż nie chcieli oni podejmować się wykonywania kolejnych zleceń dla spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w W., co z kolei wpływało na terminowość wykonywanych zleceń przez spółkę i utratę kolejnych klientów, a także trudności w pozyskiwaniu nowych zleceń przez spółkę.

W spółce (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. do czerwca 2012r. zatrudnionych było ok. 10 pracowników. W siedzibie spółki znajdowała się standardowe wyposażenie w postaci komputerów, laptopów, drukarek. Spółka dysponowała również kilkoma samochodami. Po tym okresie poszczególni pracownicy zaczęli składać wypowiedzenia i odchodzić ze spółki.

Spółka (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. posiadała kilka adresów pod którymi funkcjonowała, z czego jedynie kilka zostało ujawnionych w KRS spółki tj. ul. (...), ul. (...).

Pracownicy świadczyli na rzecz spółki swoją pracę w siedzibie spółki pod adresem znajdującym się na ul. (...) w W. oraz na ul. (...) w W., a następnie na tej samej ulicy jednak pod innym numerem, a także na ul. (...) w W..

(dowód: zeznania świadków K. R. (1) k. 616, A. K. (1) k. 617, N. K. k. 1000, M. W. k. 998, I. W. k. 999, D. Z. (1) k. 1000, odpis z KRS spółki (...) sp. z o.o. k. 20, k. 811, k. 820, k. 675, przesłuchanie pozwanych G. C. k. 1170, P. K. k. 1169)

Dnia 21 marca 2012 r. spółka (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. na podstawie art. 777 § 1 pkt 5 k.p.c. poddała się dobrowolnie egzekucji w akcie notarialnym sporządzonym przez notariusza T. B. (2) (repertorium A nr (...)).

Dnia 5 grudnia 2012r. referendarz sądowy przy Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie Sąd Gospodarczy XVI Wydział Gospodarczy J. K. (1) nadał w/w aktowi notarialnemu klauzulę wykonalności.

(dowód: akt notarialny z dnia 21 marca 2012 r. k. 14-14v postanowienie referendarza sądowego z dnia 5 grudnia 2012 r. k.16-17)

Pismem z dnia 19 grudnia 2012r. (...) sp. z o.o. wystąpiła z wnioskiem o wszczęcie egzekucji przeciwko spółce (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. do komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy – Żoliborza w Warszawie. Sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt. Km 8817/12.

(dowód: wniosek o wszczęcie egzekucji z dnia 19 grudnia 2012r. k. 662).

Dnia 30 września 2013 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy - Żoliborza B. R. (1), po przeprowadzeniu postępowania egzekucyjnego w sprawie o sygn. akt KM 8817/12 wydała postanowienie o umorzeniu egzekucji dot. spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c., czyli z powodu tego, że stało się oczywistym, iż „z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych.”

Roszczenie wobec spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. opiewało na kwotę 144 903,67 zł, natomiast w związku z tym, że spółka spłaciła część należności wniosek egzekucyjny opiewał na kwotę 123 502,63 zł. W postępowaniu egzekucyjnym wyegzekwowano 12 762,94 zł, zatem pozostałe roszczenie wynosiło zatem 110 739,69 zł.

W postanowieniu o umorzeniu postępowania egzekucyjnego komornik wskazał, że (...) sp. z o.o. z siedzibą w B. poniósł koszty tego postępowania w kwocie 102,16 zł, a także koszty nadania klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu w wysokości 110 zł oraz koszt wydania odpisu aktu notarialnego w wysokości. 24,00 zł.

(dowód: postanowienie o umorzeniu egzekucji z dnia 30 września 2013 r. w sprawie o sygn. akt KM 8817/12 k. 18-19, k.804 – 805)

Po przeprowadzonym postępowaniu egzekucyjnym w sprawie o sygn. akt KM 12079/12 postanowieniem z dnia 07 października 2013r. komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Ostródzie A. K. (2) w sprawie o sygn. akt KM 12079/12 z wniosku I. Z. umorzył postępowanie egzekucyjne w sprawie z uwagi na stwierdzenie bezskuteczności egzekucji.

(dowód: postanowienie z dnia 07.10.2013r. w sprawie o sygn. akt KM 12079/12 k. 1128, wysłuchanie wierzyciela i dłużnika przed zawieszeniem postępowania lub umorzeniem postępowania w trybie art. 827 k.p.c., zawiadomienia o zajęciu rachunku bankowego, zajęcia wierzytelności k.1129 -1138).

Po przeprowadzeniu postępowania egzekucyjnego w sprawie o sygn. akt KM 11116/12 z wniosku I. Z. komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Ostródzie A. K. (2) postanowieniem z dnia 07 października 2013r. umorzył postępowanie egzekucyjne wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

(dowód: postanowienie w sprawie o sygn. akt KM 11116/12 z dnia 07.10.2013r. k. 1143v-1144, wysłuchanie wierzyciela i dłużnika przed zawieszeniem lub umorzeniem postępowania w trybie art. 827 k.p.c., zawiadomienia o zajęciu rachunku bankowego i zakazie wypłat, zajęcie wierzytelności, k. 1145 -1162)

Postanowieniem z dnia 25 listopada 2013r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie Wydział X Gospodarczy orzekł wobec P. C., D. C. i P. K. zakaz prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, fundacji lub stowarzyszeniu na okres 10 lat.

Sąd stwierdził, iż przesłanki do ogłoszenia upadłości spółki zaistniały już pod roku 2011, a dokładnie z 24 marca 2011r., czy też 31 października 2011r., z którego to okresu są najstarsze niezapłacone przez spółkę (...) sp. z o.o. faktury VAT. Zaprzestanie płacenia długów mające swój początek w 2011r. narastało, o czym świadczą nie tylko kolejne faktury VAT wystawione przez różnych wierzycieli w okresie od stycznia 2012r. do lipca 2012r.

(dowód: postanowienie z dnia 25 listopada 2013r. w sprawie o sygn. akt X Gzd 95/13 k. 604-614).

Dnia 3 kwietnia 2014 r. (...) sp. z o.o. z siedzibą w B. wysłała do D. C. oraz P. C. z potwierdzeniem nadania wezwanie do zapłaty w celu polubownego rozwiązania sporu, jednak wezwanie to pozostało bez odzewu. Podobnie było w przypadku P. K. z tym, że wezwanie do zapłaty zostało wysłane 7 kwietnia.

(dowód: wezwania do zapłaty wraz z potwierdzeniem nadania k. 24-26v)

Po przeprowadzeniu postępowania egzekucyjnego w sprawie o sygn. akt KM 1433/14 z wniosku I. Z. komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Ostródzie A. K. (2) postanowieniem z dnia 24 kwietnia 2014r. umorzył postępowanie egzekucyjne wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

(dowód: postanowienie z dnia 24 kwietnia 2014r. k. 1139, wysłuchanie wierzyciela i dłużnika przed zawieszeniem lub umorzeniem postępowania w trybie art. 827 k.p.c., zawiadomienia o zajęciu rachunku bankowego i zakazie wypłat, zajęcie wierzytelności, (...))

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, w szczególności z załączonych do pozwu i sprzeciwów od nakazu zapłaty oraz dalszych pism przygotowawczych, a także dokumentów zgromadzonych w aktach komorniczych o sygn. akt KM 12079/12, KM 11116/12, KM 1433/14, w szczególności umowy z dnia 15 marca 2012r., aktu notarialnego z dnia 21 marca 2012r. wraz z postanowieniem referendarza sądowego z dnia 5 grudnia 2012r., postanowienia o umorzeniu egzekucji z dnia 30 września 2013r., wezwań do zapłaty z dnia 03 kwietnia 2014r., sprawozdania finansowego za okres od stycznia 2011r. do grudnia 2011r., postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego w sprawie o sygn. akt KM 8817/12 z dnia 30 września 2013r., postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego w sprawie sygn. akt KM 12079/12 z dnia 07 października 2013r., postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego w sprawie sygn. akt KM 11116/12 z dnia 07 października 2013r., postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego w sprawie sygn. akt KM 1433/14 z dnia 24 kwietnia 2014r., które Sądowi były znane z urzędu z uwagi na dołączenie tych dokumentów do sprawy rozpoznawanej pod sygn. akt XXVI GC 558/14, w której pozwani P. C., G. C. i P. K. byli stroną postępowania, a powództwo dotyczyło również odpowiedzialności członków zarządu za zobowiązania spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą W.. Sąd dopuścił dowód z w/w dokumentów na podstawie art. 228 § 2 w zw. z § 1 k.p.c. oraz w zw. z art. 232 k.p.c., które to okoliczności zostały udowodnione dokumentami dołączonymi do akt sprawy XXVI GC 558/14.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił również na podstawie zeznań świadków w osobach A. K. (1), K. R. (1), M. W., N. K., I. W., D. Z. (1) oraz przesłuchania stron postępowania – pozwanych P. K. i D. C..

Dowody z dokumentów nie były kwestionowane przez strony ani pod kątem ich autentyczności, ani zgodności z prawdą. (art. 230 k.p.c. w zw. z art. 229 k.p.c.).

Podkreślić należy, iż zeznania świadków wnioskowanych w niniejszej sprawie są spójne, wiarygodne, logiczne. Były podstawą do dokonania ustaleń stanu faktycznego w sprawie w zakresie w jakim Sąd dał im wiarę. Są zgodne z dokumentami zgromadzonymi w sprawie przedłożonymi przez obie strony sporu.

Sąd, co do zasady uznał za wiarygodne wszystkie dowody z dokumentów stanowiących podstawę ustalenia stanu faktycznego. Ich treść nie była kwestionowana przez strony, również i Sąd nie widział podstaw, by czynić to z urzędu. Dokumenty te korelowały bowiem ze sobą pozwalając stworzyć spójny i logiczny obraz stanu faktycznego, który następnie został potwierdzony i uzupełniony zeznaniami świadków D. Z. (2), K. R. (2), A. K. (1), M. W., N. K., I. W. oraz przesłuchaniem stron postępowania w osobach pozwanych D. C. i P. K..

Sąd dał wiarę zeznaniom wszystkich świadków dowód z zeznań których przeprowadzony został w niniejszej sprawie, jednakże częściowo były one nieprzydatne dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie. Świadkowie N. K., I. W. czy też M. W. pracowały w spółce (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. do lipca 2012r., a ponadto nie zajmowały się księgowością spółki, zatem nie miały odpowiedniej wiedzy na temat jej kondycji finansowej ani w roku 2012, ani w okresie późniejszym.

Świadkowie nie mieli wiedzy w zakresie prowadzonych postępowań egzekucyjnych wobec spółki, jak również nie mieli wiedzy na temat trudności finansowych spółki, realizacji jej zobowiązań, czy też jak wyglądała ogólna kondycja finansowa spółki w okresie kiedy były zatrudnione w spółce, czy też w okresie późniejszym, tj. po lipcu 2012r., kiedy nie były już zatrudnione w spółce.

Wskazani wyżej świadkowie nie mieli również wiedzy czy spółka posiadała jakieś nieruchomości, bądź z jakiego tytułu użytkowała lokale w których prowadziła działalność, a także czy samochody którymi dysponowała stanowiły jej własność czy też były użytkowane na podstawie innego tytułu.

W/w świadkowie nie zajmowali się księgowością w spółce. Wszyscy wskazani świadkowie stwierdzili jednak, że spółka kilkakrotnie zmieniała adres siedziby, czasami w dość krótkich odstępach czasu, że pojawiały się problemy z płatnościami wynagrodzeń dla pracowników, spółka zaczynała zalegać z płatnościami, bowiem nie otrzymywała również swoich należności od kontrahentów. Świadkowie w sposób ogólny wykazywali, że spółka posiadała sprzęt biurowy taki jak komputery, czy drukarki.

Podobnie kształtowały się zeznania świadków A. K. (1) (pracowała do lipca 2012r.), K. R. (1) (pracowała do stycznia 2013r.) i D. Z. (1) (pracował do czerwca 2012r.).

Świadek A. K. (1) zajmowała się dystrybucją, drukiem materiałów reklamowych, administracją w spółce, wystawiała faktury VAT jednakże nie miała wglądu w dokumentację spółki, a tym samym nie wiedziała jak dokładnie wyglądała sytuacja finansowa spółki w okresie kiedy była w niej zatrudniona.

Zarówno świadek A. K. (1), jak też świadkowie K. R. (1) i D. Z. (1) nie wiedzieli nic na temat prowadzonych wobec spółki postępowań egzekucyjnych, czy też sytuacji majątkowej.

Świadek K. R. (1) zeznała, iż problemy z płatnościami w spółce zaczęły mieć miejsce w 2012r. kiedy to jeden z kontrahentów spółki – (...) - (...) sp. z o.o. - wycofał się ze współpracy. Wtedy zaczęły się problemy z terminowością w płatnościach, zarówno ze strony spółki (...) sp. z o.o., jak też ze strony pozostałych kontrahentów spółki, co potwierdził również świadek D. Z. (1). Zdaniem świadka D. Z. (1) spółka (...) sp. z o.o. najprężniej działa w okresie czerwiec – lipiec 2011r., później zaczęły się problemy z płatnościami wobec kontrahentów, pracowników. Świadek ten zeznał również, że po jego odejściu ze spółki kondycja spółki pogorszyła się.

Pismem procesowym z dnia 24 września 2015r. pełnomocnik pozwanych zmodyfikował wniosek dowodowy złożony w piśmie z dnia 4 września 2015r. o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków, wnosząc o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka J. Z. w miejsce dowodu z zeznań świadka M. W. (k.810).

Na rozprawie w dniu 13 stycznia 2016r. pełnomocnik pozwanych podtrzymał wniosek o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka M. W. z uwagi na stawianictwo świadka na rozprawie w tym dniu, podtrzymując jednocześnie wniosek o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka J. Z.. (k. 997)

Na rozprawie w dniu 13 stycznia 2016r. oddalono, podtrzymany przez pełnomocnika pozwanych na rozprawie w dniu 13 stycznia 2016r., wniosek o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka S. Z. jako bezprzedmiotowy dla rozstrzygnięcia, a także powodujący przedłużenie postępowania, bowiem świadek przebywa za granicą (k. 1002).

Na rozprawie w dniu 13 stycznia 2016r. Sąd oddalił wniosek pozwanych o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka J. Z. jako spóźniony i bezprzedmiotowy dla rozstrzygnięcia.

Na rozprawie w dniu 11 maja 2016r. Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu rachunkowości na okoliczność zaistnienia przesłanek ogłoszenia upadłości spółki (...) sp. z o.o. w okresie wszczęcia, prowadzenia oraz umorzenia egzekucji z majątku spółki przez komornika przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy Żoliborza w Warszawie B. R. (1) (sygn. akt Km 8817/12), stanu majątku spółki (...) sp. z o.o. w w/w okresie, posiadanych przez spółkę (...) sp. z o.o. nieruchomości oraz ruchomości, nieskierowania egzekucji do całego majątku

spółki (...) sp. z o.o., możliwości przeprowadzenia egzekucji z majątku spółki w okresie prowadzenia w/w postępowania egzekucyjnego o sygn. akt KM 8817/12.

Z informacji uzyskanych od jednej z księgowych spółki 4 (...) sp. z o.o. wynika, iż dokumentacja finansowa spółki (...) sp. z o.o. została zwrócona wspólnikom i nie ma dokumentacji finansowej, która mogłaby podlegać analizie, a zatem z uwagi na brak dokumentacji wniosek dowodowy nie jest możliwy do przeprowadzenia. (k. 1169)

Pozwani składając wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego powinni wskazać konkretnie jakie dokumenty miałyby być badane przez biegłego sądowego i o czym miałyby one świadczyć, a także określić jaka była sytuacja finansowa w/w spółki. Biegły ew. byłby powołany do weryfikacji tych danych. Pozwani nie przedstawili odpowiednich dokumentów, powoływali się jedynie na złożone sprawozdania finansowe spółki (...) sp. z o.o. z roku 2011 i 2013, w sytuacji gdy kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie miały dokumenty z roku 2012r.

Na rozprawie w dniu 11 maja 2016r. Sąd dopuścił dowód z dokumentów zgromadzonych w sprawie o sygn. akt XXVI GC 558/14, tj. w aktach komorniczych o sygn. akt KM 12079/12, KM 11116/12, Km 1433/14 na okoliczność ustalenia istnienia i zakresu odpowiedzialności pozwanych z art. 299 k.s.h. i ustalenia czy zaszyły przesłanki zwalniające z tej odpowiedzialności.

Na rozprawie w dniu 11 maja 2016r. Sąd pominął dowód z przesłuchania członka zarządu P. C. z uwagi na wyjaśnienie spornych okoliczności w dostateczny sposób na tym etapie na podstawie całokształtu pozostałego materiału dowodowego (k.1170v).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo w niniejszej sprawie podlegało uwzględnieniu.

W niniejszej sprawie zaistniały wszelkie przesłanki decydujące o odpowiedzialności członków zarządu za zobowiązania spółki na podstawie art. 299 § 1 k.s.h., gdyż pozwani nie udowodnili żadnych z przesłanek egzoneracyjnych przewidzianych w w/w artykule, które zwalniałyby ich z odpowiedzialności osobistej.

Zgodnie z art. 299 § 1 k.s.h., jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania. Jednakże członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, o której mowa w § 1, jeżeli wykaże, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody.

Odpowiedzialność tworzona przez regulację zawartą w art. 299 k.s.h. jest w istocie odpowiedzialnością o charakterze represyjnym (T.Sięmiątkowski, Odpowiedzialność..., op. cit, s. 211-212; por. także K. Osajda, Odpowiedzialność cywilna członków zarządu za zobowiązania spółki, Warszawa 2008, s. 92 i n.). Jest to bowiem odpowiedzialność za zawinione niezgłoszenie w ustawowo przewidzianym terminie wniosku o ogłoszenie upadłości (bądź o wszczęcie postępowania naprawczego), wskutek którego to zaniechania egzekucja okazała się bezskuteczna, a wierzyciel poniósł szkodę wynikłą z tego zaniechania, a nie z samej bezskuteczności egzekucji.

Członkowie zarządu spółki mogą ponosić odpowiedzialność na podstawie art. 299 k.s.h. od chwili ich powołania do zarządu (tak m. in. K. Osajda, Odpowiedzialność członków zarządu za zobowiązania spółki na tle najnowszego orzecznictwa Sądu Najwyższego, Glosa 2005, nr 4; tak również S. Szejna, Odpowiedzialność cywilnoprawna i publicznoprawna członków zarządu za zobowiązania spółki, Pr.Sp. 2010, nr 11, s. 42). Odpowiedzialność ta dotyczy członków zarządu powołanych zgodnie z wymogami kodeksu spółek handlowych i ewentualnie umowy spółki. Powołana odpowiedzialność dotyczy też osób, które były członkami zarządu, gdy niezaspokojona przez spółkę wierzytelność stała się wymagalna, a jednocześnie były członkami zarządu w czasie właściwym do zgłoszenia spółki do upadłości (tak m. in. M. Rodzyńkiewicz, Kodeks..., op. cit, Warszawa 2007, s. 519; podobnie K. Osajda,

Odpowiedzialność członków zarządu spółek z o.o. za ich zobowiązania w orzecznictwie Sądu Najwyższego z 2011 r., Głosa 2012, nr 3, s. 10; SN w wyroku z 8 grudnia 2010 r., V CSK 172/10, LEX nr 677904 oraz w wyroku z 15 czerwca 2011 r., V CSK 347/10, LEX nr 1027201; por. jednak wyrok SN z 25 lutego 2010 r., V CSK 248/09, Biul. SN 2010, nr 5, poz. 13, zgodnie z którym w razie bezskuteczności egzekucji odpowiedzialność za zobowiązania spółki na zasadach przewidzianych w art. 299 k.s.h. ponoszą osoby będące członkami zarządu lub likwidatorami spółki w czasie istnienia tego zobowiązania, a ściślej - jego podstawy; podobnie SN w wyroku z 11 lutego 2010 r., I CSK 269/09, LEX nr 583723 z krytyczną glosą J. Kołacza, Pr.Sp. 2011, nr 5, s. 45 i n.; w wyroku z 17 czerwca 2011 r., II CSK 571/10, LEX nr 847124 oraz w wyroku z 9 lutego 2011 r., V CSK 188/10, LEX nr 1102881.

Wystarczającym środkiem dowodowym, za pomocą którego wierzyciel może wykazać bezskuteczność egzekucji z majątku spółki przysługującej mu wierzytelności jest postanowienie komornika o umorzeniu postępowania (art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c.). Dokument ten stwierdza bowiem, że z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych (por. np. wyrok SN z dnia 9.05.2008 r., III CSK 364/07, Lex nr 490434, wyrok SN z dnia 10.02.2011 r., IV CSK 335/10, Lex nr 784972, wyrok SA w Warszawie z dnia 20.06.2012 r., I ACa 1332/11, Lex nr 1220668). Taki dokument stanowi dokument urzędowy w rozumieniu art. 244 § 1 k.p.c. Jeżeli więc pozwany kwestionowałby ten dokument w jakikolwiek sposób, to zgodnie z art. 252 k.p.c. powinien byłby wykazać, że dokument ten nie odzwierciedla rzeczywistości. Moc dowodowa dokumentu urzędowego wynikająca z art. 244 § 1 k.p.c., przy uwzględnieniu art. 252 k.p.c., polega na domniemaniu zgodności z prawdą oświadczenia uprawnionego organu, zawartego w pochodzącym od niego dokumencie. Takie domniemanie można podważać (por. np. wyrok SA w Warszawie z dnia 18.09.2012 r., I ACa 185/12, Lex nr 1217798, postanowienie SN z dnia 8.12.2011 r., IV CSK 180/11, Lex nr 1102541), czego jednak pozwany skutecznie nie uczynili.

Powództwo w trybie powyższego przepisu zostało wytoczone przez spółkę (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. w stosunku do pozwanych P. C., P. K. i D. C..

Jego podstawę stanowiła bezskuteczność egzekucji w stosunku do spółki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie w sprawie o sygn. KM 8817/12. Postępowanie egzekucyjne zostało natomiast wszczęte na podstawie tytułu wykonawczego jakim był akt notarialny sporządzony przez notariusza T. B. (1) rep. A nr (...) z dnia 21 marca 2012r. opatrzony klauzulą wykonalności przez referendarza sądowego w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie dnia 5 grudnia 2012r.

W niniejszej sprawie pozwani nie wykazali żadnej z przesłanek zwalniających ich od odpowiedzialności przewidzianej w art. 299 § 1 k.s.h. Bezsporne było natomiast, że zobowiązanie powódki powstało, gdy pozwani byli członkami zarządu spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w W..

Pozwany P. C. był prezesem zarządu przedmiotowej spółki na dzień powstania wierzytelności w stosunku do (...) sp. z o.o., która powstała na podstawie umowy z dnia 15 marca 2013r. Natomiast v-ce prezesem zarządu był P. K., a G. C. był członkiem zarządu spółki.

Na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. mogą być bowiem dochodzone od członka zarządu tylko wierzytelności istniejące do czasu pełnienia przez niego funkcji członka zarządu spółki. Nie ma natomiast znaczenia czas powstania wymagalności tych wierzytelności (wyrok SN z dnia 7.12.2006 r., III CSK 219/06, Lex nr 488992). Innymi słowy, odpowiedzialności na podstawie tego przepisu członkowie zarządu spółki podlegają od chwili ich powołania do zarządu (por. szerzej K. Osajda, Odpowiedzialność członków zarządu za zobowiązania spółki na tle najnowszych orzecznictwa Sądu Najwyższego, „Głosa” 2005, Nr 4, s. 5-25).

Uwzględnić należy, jak wynika z § 2 art. 299 k.s.h., członek zarządu może uwolnić się od odpowiedzialności przewidzianej w § 1 w trzech sytuacjach:

1) gdy wykaze, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o upadłość lub wszczęto postępowanie układowe,

2) gdy nie doszło do zgłoszenia wniosku o upadłość oraz nie wszczęto postępowania układowego, ale nastąpiło to nie z jego winy,

3) gdy pomimo niezgłoszenia wniosku o upadłość lub niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody.

Ciężar dowodu wykazania powyższych okoliczności zwalniających spoczywa na stronie pozwanej. Z konstrukcji okoliczności zwalniających od odpowiedzialności wynika, że ratio legis art. 299 § 1 k.s.h. jest ponoszenie odpowiedzialności za zobowiązania spółki przez tych członków zarządu, za urzędowania których zaistniały przyczyny uzasadniające zgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub wszczęcie postępowania układowego, a którzy nie zgłosili odpowiedniego wniosku. Przyjąć należy, jak podkreślił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 grudnia 2010 roku (III CSK 46/10, Lex nr 970080), odpowiedzialności członka zarządu nie uchyla nawet umowa łącząca członków zarządu co do sposobu kierowania sprawami spółki, w szczególności ustalony umownie podział czynności, gdyż tego rodzaju umowa ma znaczenie tylko wewnątrz organizacyjne. Przepis art. 299 k.s.h., chroniący interes wierzycieli, ma charakter bezwzględnie obowiązujący i nie może być pozbawiony skuteczności przez porozumienie wspólników.

Zaznaczyć należy, iż pozwani nie wykazali aby wniosek o ogłoszenie upadłości spółki (...) sp. z o.o. został złożony w czasie właściwym, pozwani takiej okoliczności nie podnieśli. Wręcz przeciwnie, pozwany D. C. na rozprawie w dniu 11 maja 2016r. (k. 1170) stwierdził, iż wobec członków zarządu spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. orzeczono dnia 25 listopada 2013r. w sprawie o sygn. akt X Gzd 95/13 zakaz prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu na okres 10 lat, co uniemożliwiło im złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.. Na taką decyzję pozwanych wpłynęła coraz gorsza sytuacja finansowa spółki, trudności w realizacji płatności faktur VAT z uwagi braku płynności finansowej, a tym samym powstawanie spirali zadłużenia.

Wcześniej pozwani liczyli na odzyskanie należności od kontrahenta (...) sp. z o.o. z siedzibą w L. co miało pozwolić na odzyskanie płynności finansowej. Pozwani powoływali się na uzyskanie tytułu wykonawczego wobec spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w L. w sprawie o sygn. akt IX GC 189/12 prowadzonej przed Sądem Okręgowym w Lublinie, a tym samym istnieniu wierzytelności opiewającej na kwotę ponad 300.000,00 zł, co świadczyć miało o posiadaniu majątku przez spółkę (...) sp. z o.o., jednakże z załączonych do akt niniejszej sprawy – akt o sygn. IX GC 189/12 z Sądu Okręgowego w Lublinie wynika, iż pozew przeciwko (...) sp. z o.o. złożony został w kwietniu 2012r., a następnie zarządzeniem z dnia 19 maja 2012r. zwrócony wobec nie usunięcia braków formalnych pozwu. Tym samym brak jest w powoływanej przez pozwanych sprawie jakiegokolwiek tytułu wykonawczego wobec spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w L..

Pozwani nie udowodnili w żaden sposób, jaka była różnica w sytuacji finansowej spółki (...) sp. z o.o. w roku 2013r., kiedy to zdecydowali się wystąpić z wnioskiem o ogłoszenie upadłości spółki, a rokiem 2012 kiedy to już w czerwcu tego roku odczuwalne były problemy finansowe spółki z płatnościami podwykonawcom, czy też pracownikom, o czym mówili świadkowie D. Z. (1), I. W., N. K., czy M. W.. Pozwani nie złożyli nawet sprawozdania finansowego spółki za rok 2012r., a jedynie za rok 2011 i rok 2013r., co uniemożliwiło dokładną analizę sytuacji majątkowej spółki.

Należy zauważyć, że członka zarządu zwolni od odpowiedzialności wykazanie, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości zarówno obejmującej likwidację majątku upadłego, jak i z możliwością zawarcia układu na podstawie ustawy z dnia 28.02.2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (t.j. Dz.U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1361 ze zm., dalej: p.u.n.), a także że zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości, czy też wszczęto postępowanie układowe według przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24.10.1934 r. – Prawo upadłościowe (t.j. Dz.U. z 1991 r., Nr 118, poz. 512 ze zm.). Na podstawie uregulowań zawartych w art. 21 ust. 1 i 2 p.u.n. członkowie zarządu mają obowiązek, nie później niż w ciągu dwóch tygodni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, zgłosić w sądzie wniosek o ogłoszenie upadłości. Podstawą ogłoszenia upadłości spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jest jej niewypłacalność, która zachodzi, gdy spółka nie wykonuje

swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych. Drugą przesłanką uznania spółki za niewypłacalną jest sytuacja, gdy zobowiązania spółki przekroczą wartość jej majątku, niezależnie od tego, czy na bieżąco wykonuje ona swoje zobowiązania (art. 11 ust. 1 i 2 p.u.n.). Zaistnienie stanu niewypłacalności zawsze bezwzględnie obliguje zarząd spółki (a także poszczególnych jego członków) do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie jej upadłości, niezależnie od wartości niewykonanych zobowiązań oraz długości opóźnienia. Jak słusznie wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 2.06.2011 r. (I CSK 574/10, Lex nr 950714), badając, kiedy ziściły się przesłanki do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego, nie należy kierować się subiektywnym przekonaniem członków zarządu o spodziewanej, przyszłej sytuacji finansowej spółki, lecz kryteriami obiektywnymi dotyczącymi jej rzeczywistej sytuacji finansowej.

W niniejszej sprawie jak wcześniej zauważono postanowieniem z dnia 30 września 2013r. komornik sądowy przy Sądzi Rejonowym dla m.st. Warszawy w sprawie o sygn. akt KM 8817/12 umorzył postępowanie egzekucyjne z uwagi na bezskuteczność egzekucji, jednakże już wcześniej wypłacalność spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. budziła wątpliwości. Ze złożonego do akt sprawy sprawozdania finansowego za rok 2011 spółki (...) sp. z o.o. wynika, że spółka w tym okresie posiadała majątek trwały o wartości (...) zł, natomiast zobowiązania krótkoterminowe przekraczały kwotę (...) zł, a zatem najpóźniej już w tym momencie, tj. z końcem roku 2011 zaistniały przesłanki do wystąpienia z wnioskiem o ogłoszenie upadłości spółki (...) sp. z o.o. Powyższe znajduje potwierdzenie w zeznaniach świadków, którzy stwierdzili iż problemy w płatnościach spółki zaczęły się pojawiać na początku roku 2012.

Mając powyższe na uwadze podkreślić należy, że uchylić się od odpowiedzialności będą mogli również ci spośród członków zarządu, którzy na podstawie ksiąg handlowych i bilansów spółki wykażą, że w czasie, gdy zarząd spółki spoczywał w ich rękach, stan jej interesów był taki, że nie uzasadniał złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości lub otwarcie postępowania układowego (por. wyrok SN z dnia 8.12.2010 r., V CSK 172/10, Lex nr 677904).

Dowód ten potwierdził, iż sytuacja finansowa spółki była zła, spółka nie miała majątku trwałego ani wartościowych ruchomości, a nieruchomości były obciążone, oraz nie regulowała swoich wymagalnych zobowiązań. Istotne jest również, że art. 299 § 2 k.s.h. przewiduje domniemanie winy członka zarządu w niezgłoszeniu wniosku o upadłość we właściwym czasie, gdyż członkom zarządu powinien być znany na bieżąco stan finansowy spółki i możliwość zaspokojenia długów (tak m. in. wyrok SN z dnia 11.03.2008 r., II CSK 545/07, Lex nr 385597).

Pozwany P. K., a za nim pozostali pozwani, zarzucili w sprzeciwie nakazowi zapłaty nieuwzględnienie istotnych okoliczności, mających wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, a mianowicie niezbadanie przez powódkę sytuacji finansowej spółki, nieskierowanie egzekucji do całości majątku w/w spółki oraz niezastnienie przesłanki bezskuteczności egzekucji. Argumentacja przedstawiona przez pozwanych nie zasługuje na aprobatę dlatego, że wskazane przez pozwanych nieruchomości, których spółka jest właścicielem, obciążone są wierzytelnościami hipotecznymi - zarówno umownymi, jak i przymusowymi na kwotę 3 milionów złotych każda. Istota hipoteki zaś sprowadzająca się do możliwości uzyskania przez wierzyciela hipotecznego zaspokojenia z pierwszeństwem przed innymi wierzycielami uzasadnia zaniechanie prowadzenia egzekucji co do tej części majątku, jako że prawdopodobieństwo uzyskania w takim wypadku choćby częściowego zaspokojenia, jest znikome. Oczywistym jest, że wartość rynkowa tych dwóch nieruchomości lokalowych (o powierzchni 41 i 42 m²) jest o wiele niższa niż kwota zabezpieczonych na nich wierzytelności w postaci ustanowionych hipotek. Nie jest i nie było więc możliwe zaspokojenie powódki jako wierzyciela z egzekucji prowadzonej w stosunku do nieruchomości spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. nawet w najmniejszym zakresie, co czyniło ten sposób egzekucji bezcelowym dla niego. Na potwierdzenie powyższego złożone zostały wydruki z ksiąg wieczystych nr (...), WA1 (...).

Ponadto pozwani zarzucili, iż powodowa spółka mogła skierować egzekucję do ruchomości posiadanych przez spółkę w postaci maszyny offsetowej jako składnika majątku. Zarzut ten również jest nieuzasadniony bowiem przedmiot leasingu - stosownie do treści Kodeksu Cywilnego oraz umowy leasingowej nie jest własnością leasingobiorcy a przysługuje mu wyłącznie uprawnienie do określonego sposobu korzystania z rzeczy (art. 709⁽⁽¹⁾⁾ k.c.). Żaden z pozwanych nie zaprzeczył aby posiadane przez spółkę (...) sp. z o.o. rzeczy ruchome w postaci w/w maszyny czy też samochodów, które wcześniej nie zostały już sprzedane, nie były nabyte przez spółkę na zasadzie umowy leasingu. Ponadto z postanowień umowy niewątpliwie wynika, że nawet na chwilę obecną nie minął jeszcze termin płatności

ostatniej raty leasingowej, a w konsekwencji nie ma choćby hipotetycznej możliwości zaspokojenia powoda jako wierzyciela przez skierowanie egzekucji do tej ruchomości. To czyniło prowadzenie przez powoda egzekucji w stosunku do tej ruchomości bezcelowym, co potwierdzone zostało złożoną do akt sprawy umową leasingu operacyjnego nr (...) wraz z harmonogramem.

Pozwani niezasadnie twierdzą, że nie spełniona została przesłanka bezskuteczności egzekucji przeciwko spółce oraz że nie skierowano egzekucji do całości jej majątku. Nie ulega wątpliwości, że powódka prowadziła przeciwko spółce (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. postępowanie egzekucyjne i zostało ono umorzone ze względu na bezskuteczność egzekucji. Równolegle toczyło się kilka postępowań egzekucyjnych z wniosku nie tylko powoda I. Z. (Km 1433/14, Km 12079/12, Km 11116/12 prowadzone przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ostródzie A. K. (2), a także w sprawie o sygn. akt Km 8817/12 z wniosku spółki (...) sp. z o.o. przez komornika sądowego B. R. (1) przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy – Żoliborza.

W orzecznictwie i doktrynie prawa handlowego słusznie wskazuje się, że nie jest konieczne prowadzenie egzekucji co do wszystkich składników majątku spółki - „wierzyciel spółki z o.o., który dochodzi swego roszczenia przeciwko członkom jej zarządu, nie musi wykazać, iż wyczerpał wszystkie możliwe sposoby egzekucji, wystarczy jeżeli jeden ze sposobów egzekucji okazał się bezskutecznym” (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 1938 r., sygn. akt C II 2806/37). Co więcej, powszechnie aprobowanym w literaturze i orzecznictwie jest stanowisko, zgodnie z którym „dla odpowiedzialności członków zarządu spółki nie jest bezwzględny warunkiem uprzednie przeprowadzenie bezskutecznej egzekucji. W przypadku, gdy na podstawie stanu majątkowego spółki widoczne jest, że egzekucja z majątku spółki nie zaspokoi wierzyciela, może być ustalona odpowiedzialność członków zarządu spółki bez uprzedniej egzekucji przeciwko spółce” (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 1954 r., sygn. akt C II 454/53).

Nadmienić należy również, że członka zarządu nie zwalnia z odpowiedzialności przewidzianej w art. 299 k.s.h. samo złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości, ale złożenie takiego wniosku „we właściwym terminie”. Członek zarządu, chcący tą drogą uniknąć odpowiedzialności, powinien wykazać swój niezawiniony brak kontaktu z finansami i księgowością spółki. Powody mogą być różne: poczynając od dłuższej nieobecności członka zarządu obejmującej czas, w którym odpowiedni wniosek miał być złożony, przez wewnętrzny podział zadań poszczególnych członków zarządu, a na podstępnym wprowadzeniu w błąd co do danych o wynikach finansowych spółki kończąc (por. J. Giezek, D. Wnuk, Odpowiedzialność cywilna i karna w spółkach prawa handlowego, Warszawa 1994, s. 51). Jak podnosi się w orzecznictwie, odpowiedzialność członka zarządu wyłącza brak winy w każdej postaci w niezgłoszeniu wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęciu postępowania układowego, a zatem członek zarządu nie będzie także odpowiadał, jeśli nie podjął stosownych działań z winy nieumyślnej. Brak winy może wiązać się z różnymi okolicznościami. Istotne jest jedynie, aby te okoliczności powodowały brak możliwości stwierdzenia istnienia podstawy do ogłoszenia upadłości pomimo dołożenia należytej staranności przez członka zarządu (wyrok SN z dnia 6.05.2009 r., II CSK 661/08, Lex nr 511995).

Pozwani P. K. i D. C. próbowali wykazać, iż nie mogą ponosić odpowiedzialności za zobowiązania spółki, chociażby z tego powodu, że nie zajmowali się finansami spółki i jej księgowością. W/w współnicy wskazali, iż zajmowali się kolportażem i dystrybucją materiałów reklamowych. D. C. oświadczył, iż zajmował się pozyskiwaniem klientów, braniem udziału w przetargach, przygotowywaniem odpowiedniej dokumentacji czy też organizowaniem różnego rodzaju materiałów. Pozwani P. K. i D. C. oświadczyli również, że kwestią finansową i toczącymi się postępowaniami egzekucyjnymi zajmował się P. C.. Stanowisku temu przeczą dokumenty, które zostały załączone do akt sprawy przez pozwanych, takie jak umowa leasingu z dnia 07 września 2009r., porozumienie z dnia 07 września 2010r., sprawozdanie finansowe za rok 2011 (k.68-110), zestawienie faktury VAT (k. 147), na których widnieją podpisy wszystkich pozwanych, tj. P. K., P. C. i D. C., a zatem wszyscy trzej członkowie zarządu interesowali się i mieli realny wpływ na kwestie finansowe spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w W..

Zajęte przez pozwanych P. K. i D. C. stanowisko nie zasługuje na uwzględnienie chociażby z tego powodu, że o powstaniu omawianej odpowiedzialności można mówić tylko wtedy, gdy sprawcą powstałej szkody jest osoba pełniąca funkcję członka zarządu. Zaznaczyć jednak należy, iż zgodnie z dominującym poglądem doktryny, w przypadku

występowania zarządu wieloosobowego znamienne znaczenie dla przypisania odpowiedzialności konkretnemu członkowi zarządu, może mieć wewnętrzny podział kompetencji między członkami zarządu, dokonany np. w umowie spółki. Taki podział czynności może skutkować zaostrzeniem, złagodzeniem lub zindywidualizowaniem omawianej odpowiedzialności, ale w stosunkach współników ze spółką albo wewnątrz organizacyjnie między współnikami, a nie natomiast w stosunku do osób trzecich.

Pozwani nie wykazali, a w zasadzie nawet nie próbowali wykazać, aby zaszła przesłanka braku szkody po stronie powódki pomimo niezgłoszenia wniosku o upadłość lub niewszczęcia postępowania układowego. O szkodzie w rozumieniu art. 299 § 2 k.s.h. można mówić wówczas, gdy zgłoszenie upadłości lub wszczęcie postępowania układowego spowodowałoby zaspokojenie wierzyciela w części większej, niż nastąpiło to wskutek zaniechania członka (członków) zarządu. W tym przypadku rozmiarem szkody będzie różnica między tym, co wierzyciel mógł w wyniku wszczęcia wspomnianych postępowań uzyskać, a rzeczywistym stanem zaspokojenia swych roszczeń. Innymi słowy, pozwany członek zarządu wykazać powinien, że to, co wierzyciel uzyskalby w wyniku dopełnienia przez zarząd prawem nałożonych obowiązków, przedstawia mniejszą wartość aniżeli wysokość dochodzonego na podstawie art. 299 k.s.h. Z regulacji zawartej w tym przepisie wynika domniemanie szkody wierzyciela w wysokości niewyegzekwowanego wobec spółki zobowiązania. Domniemany w świetle tej regulacji jest także związek przyczynowy między szkodą wierzyciela a niezłożeniem we właściwym czasie przez członka zarządu wniosku o ogłoszenie upadłości lub podania o wszczęcie postępowania układowego oraz zawinienie przez niego niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości i niewszczęcia postępowania układowego (por. wyrok SN z dnia 16.01.2008 r., IV CSK 430/07, Lex nr 487532). Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10.02.2011 r. (IV CSK 335/10, „Biuletyn SN” 2011, Nr 4, poz. 10), członek zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością może uwolnić się w części od odpowiedzialności przewidzianej w art. 299 § 1 k.s.h. poprzez wykazanie, że stopień zaspokojenia wierzyciela byłby identyczny także w sytuacji zgłoszenia we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości. Jednocześnie wierzyciel, chcąc skierować egzekucję do majątku członka zarządu, nie musi udowadniać poniesienia jakiejkolwiek szkody związanej z niezłożeniem lub opóźnionym złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości. Wystarczające będzie, że wykaże bezskuteczność egzekucji z majątku spółki, co potwierdził Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 3.06.2011 r. (VI ACa 1441/10, Lex nr 983728) wskazując, że wierzyciel dochodzący na podstawie art. 299 k.s.h. od członków zarządu swych niewyegzekwowanych roszczeń względem spółki korzysta z ustawowego domniemania szkody i musi wykazać jedynie fakt bezskuteczności egzekucji w stosunku do spółki.

Innymi słowy, pozwany członek zarządu wykazać powinien, że to, co wierzyciel uzyskalby w wyniku dopełnienia przez zarząd prawem nałożonych obowiązków, przedstawia mniejszą wartość aniżeli wysokość dochodzonego na podstawie art. 299 k.s.h. roszczenia. Jednak żadnej z okoliczności wyłączających odpowiedzialność członka zarządu, w tym braku szkody po stronie powódki, pozwani w niniejszej sprawie nie udowodnili, a w zasadzie nawet nie próbowali wykazywać. W związku z tym powództwo, co do zasady, wątpliwości nie budziło.

W odniesieniu do wysokości dochodzonej kwoty, to również w tym zakresie pozwani nie podnieśli żadnego zarzutu. Tym niemniej, jak słusznie zauważył Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 4.07.2006 r. (I ACa 341/06, Lex nr 217207), brzmienie art. 299 § 1 k.s.h. nie daje podstaw do zawężenia jego znaczenia w ten sposób, że obejmuje on tylko niektóre zobowiązania spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Z tego wynika, że dopiero ustawa może ograniczyć zakres zobowiązań, za które na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. odpowiadają członkowie zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Stąd brak podstaw, by twierdzić, że przepisem tym nie są objęte zobowiązania z tytułu kosztów procesu i postępowania klauzulowego przeciwko spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, zwłaszcza że wierzyciel musi je ponieść, by uzyskać tytuł wykonawczy przeciwko niej, umożliwiając mu, w wypadku bezskutecznej egzekucji, dochodzenie roszczenia, o którym mowa w art. 299 § 1 k.s.h. Kwestię tę rozstrzygnął Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 7.12.2006 r. (III CZP 118/06, OSNC 2007, Nr 9, poz. 136) wskazując, że odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na podstawie art. 299 k.s.h. obejmuje zasądzone w tytule wykonawczym, wydanym przeciwko spółce, koszty procesu, koszty postępowania egzekucyjnego umorzonego z powodu bezskuteczności egzekucji i odsetki ustawowe od należności głównej (por. również wyrok SN z dnia 8.03.2007 r., III CSK 352/06, Lex nr 278665, wyrok SN z dnia 16.03.2007 r., III CSK 404/06, Lex nr 457763).

Na kwotę dochodzoną przez powódkę, jak wynika z treści pozwu, pisma powódki z dnia 03 września 2015r. i stanowiska zajętego na rozprawie w dniu 07 września 2015r., składały się następujące kwoty: 110.975,85 zł jako należność główna wraz z odsetkami w wysokości ustawowej liczonymi od dnia 6 maja 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz dalszymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty oraz kwotę 21.164,84 zł wraz z odsetkami w wysokości ustawowej liczonymi od dnia 2 września 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz dalszymi odsetkami ustawowymi od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty.

Należy zauważyć, że wymagalność roszczenia z art. 299 § 1 k.s.h. należy określić zgodnie z art. 455 k.c., a zatem niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania i dopiero od dnia wymagalności świadczenia wierzyciel, zgodnie z art. 481 k.c., może żądać odsetek za opóźnienie w jego spełnieniu (por. np. wyrok SN z dnia 22.06.2005 r., III CK 678/04, Lex nr 177213, wyrok SN z dnia 21.02.2002 r., IV CKN 793/00, OSNC 2003 r., Nr 2, poz. 22). Termin spełnienia świadczenia przez osoby, o których mowa w art. 299 k.s.h., nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, przez co świadczenie winno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Wymagalność roszczenia skierowanego przeciwko członkom zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie jest bowiem tożsama z wymagalnością roszczenia względem spółki. W konsekwencji, niewyegzekwowane odsetki za opóźnienie w zapłacie sumy pieniężnej przez dłużną spółkę mogą być objęte odszkodowaniem dochodzonym na podstawie art. 299 k.s.h. jedynie wówczas, gdy zostaną zsumowane i wyrażone kwotowo, a także objęte wezwaniem do zapłaty. Dodać jednocześnie należy, że odsetki od zobowiązania pieniężnego spółki mogą być liczone do chwili powstania roszczenia odszkodowawczego z art. 299 k.s.h., tj. do chwili, gdy egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna (por. wyrok SN z dnia 21.02.2002 r., IV CKN 793/00, OSNC 2003, nr 2, poz. 22, wyrok SN z dnia 22.06.2005 r., III CK 678/04, niepubl., wyrok SA w Katowicach z dnia 4.07.2006 r., I ACa 341/06, Lex nr 217207).

Zaznaczyć należy również, iż szkoda na gruncie art. 299 k.s.h. nie jest tożsama ze szkodą w znaczeniu przyjętym w przepisach kodeksu cywilnego, chodzi tu bowiem nie o stratę wierzyciela, lecz o takie obniżenie potencjału spółki dłużnej, w którym egzekucja stanie się bezskuteczna. Jest to specyficzne ujęcie szkody w rozumieniu art. 299 k.s.h. (tak m. in. w wyroku z dnia 14 czerwca 2005 roku, V CK 719/04). W związku z powyższym nie jest obligatoryjne składanie wniosku o wszczęcie egzekucji przeciwko dłużnej spółce, zwalniając tym samym wierzyciela od bezcelowych działań i kosztów, gdy stało się oczywiste, że byłoby to niecelowe. Teza taka została przedstawiona m. in. w wyroku z dnia 26 czerwca 2003 roku V CKN 416/01, „ustalenie przewidzianej w art. 298 § 1 k.h. (art. 299 k.s.h.) przesłanki bezskuteczności egzekucji może nastąpić na podstawie każdego dowodu, z którego wynika, że nie ma majątku pozwalającego na zaspokojenie wierzyciela pozywającego członków zarządu”.

Reasumując, pozwani nie wykazali żadnej z przesłanek egzoneracyjnych, wobec czego powództwo podlegało uwzględnieniu w całości. Mając powyższe na względzie orzeczono jak w sentencji.

Wobec powyższego i na podstawie powołanych przepisów orzeczono jak w wyroku. (pkt. I).

O kosztach procesu orzeczono w pkt. II wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania, w myśl której strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Z uwagi na uwzględnienie powództwa w całości zasądzone solidarnie od pozwanych P. C., P. K., D. C. na rzecz powódki (...) sp. z o.o. z siedzibą w B. kwotę 9.262,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, na którą składały się opłata od pozwu w wysokości 5.549,00 zł, kwotę 62,00 zł tytułem kosztów wniesienia do Centrum Personalizacji Dokumentów MSWiA o udostępnienie danych dot. pozwanych oraz kwotę 34,00 zł tytułem zwrotu opłaty skarbowej uiszczanej w tych postępowaniach, a także kwota 3.617,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.

W pkt. III wyroku na podstawie art. 83 ust. 2 u.k.s.c. nakazano pobrać solidarnie od pozwanych P. C., P. K., D. C. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1.059,00 zł tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej od rozszerzonego powództwa.

W pkt. IV wyroku na podstawie § 19 w zw. z § 2 ust. 2 w zw. z § 6 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej

udzielonej z urzędu z dnia 28 września 1982r. w zw. z art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 26 maja 1982r. Prawo o adwokaturze przyznano ze Skarbu Państwa (Kasy Sądu Okręgowego) na rzecz pełnomocnika pozwanych z urzędu adwokata K. Z. kwotę 3.600,00 zł powiększoną o należną stawkę od podatku od towarów i usług (...) w wysokości 23%, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielanej z urzędu.

SSO Karolina Toczyńska

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)